

 Bezoekadres
 Huis der Provincie
 Markt 11
 Arnhem

 Postadres
 Postbus 9090
 6800 GX Arnhem

 Het college van Burgemeester en
 Wethouders van de gemeente
 EDE

 telefoon (026) 359 91 11
 telefax (026) 359 94 80
 e-mail post@gelderland.nl
 internet www.gelderland.nl

 datum
 15 februari 2005

 nummer
 MW2002.41253

onderwerp

Gevalsnaam : Dr. Hartogsweg 58

Gemeente : Ede

Gevalsnummer : GE022800372

Gemeente Ede	
23 FEB 2005	
Nr. _____	
ONT _____	
Kopie van: _____	
Onderaan: _____	

Geacht college,

Op 5 oktober 2004 ontvingen wij van Tauw B.V. - namens Acordis - een melding van een bodemverontreiniging/voornemen tot bodemsanering. Het gaat om de bodemverontreiniging/sanering, gelegen aan de Dr. Hartogsweg 58 in Ede.

Besluiten

Hierbij ontvangt u twee besluiten die op deze verontreiniging betrekking hebben: het "besluit ernst en urgentie bodemverontreiniging" en het "besluit instemming saneringsplan".

Kadastrale registratie

Ook ontvangt u de kadastrale kaart waarop de plaats van de verontreiniging is aangegeven en de lijst met kadastrale gegevens.

Bij de besluiten is in dit specifieke geval alleen een kadastrale kaart gevoegd met daarop de verontreiniging in grond en grondwater op het voormalige bedrijfsterrein en in de grondwaterpluim ten westen van de Bennekomseweg. De streefwaardecontour (lichte verontreiniging) van het (diepere) grondwater is niet op de kaart weergegeven.

De percelen waarbij de grond verontreinigd is in gehalten boven de streefwaarde, of het grondwater boven de interventiewaarde, worden geregistreerd bij het kadaster. U vindt deze percelen in de bijgevoegde tabel. Percelen met alleen een grondwaterverontreiniging onder de interventiewaarde (maar boven de streefwaarde) worden niet geregistreerd bij het kadaster.

 inlichtingen bij Inlichtingennr. MKIC
 e-mail m.bult@prv.gelderland.nl

verzonden

22 FEB. 2005

doorkiesnr. (026) 359 99 99

 BNG 's-Gravenhage, rek. nr. 28.50.10.824
 ABN + AMRO Arnhem, rek. nr. 53.50.26.463
 Postbank-girotekening 869762
 BTW nr. 001825100.803

 IBANnr.: NL74BNG0285010824
 SWIFT/BIC: BNGHNL2G

Er is geen kadastrale kaart met de verontreiniging ter plaatse van de Zuiderspoorsloot. Hiervoor zijn twee redenen.

- Waterbodems die eigendom zijn van overheden behoeven niet kadastraal te worden geregistreerd. Deze gronden wisselen zelden van eigenaar.
- De verontreinigingen in de aangrenzende percelen van de waterbodem zijn onvoldoende in beeld om een betrouwbare contour te kunnen tekenen. Hoewel de verwachting is dat de vaste bodem aan weerszijden van de sloot verontreinigd zal zijn (minimaal ca. 2 meter door het op de kant zetten van slib) en ook het grondwater aan weerszijden van de sloot verontreinigd is (door uitloging), kan dit niet overal met zekerheid worden gesteld en kan de verontreiniging in zowel vaste bodem als grondwater sterk variëren. Derhalve achten wij het niet juist op grond van de beperkte gegevens de verontreiniging kadastraal aan te geven.

Dit betekent dan ook dat eventuele verontreiniging op de percelen langs de Zuiderspoorsloot nu niet kadastraal wordt geregistreerd.

Overeenkomst

Omtrent de aanpak van de verontreiniging benedenstrooms van de Bennekomseweg (de grondwaterpluim) en de restverontreiniging ter plaatse van de Zuiderspoorsloot zijn afzonderlijke afspraken gemaakt tussen Enka, de gemeente Ede en de provincie Gelderland. Deze zullen nog in een op te stellen overeenkomst worden vastgelegd.

Terinzagelegging

Wij moeten de besluiten ter inzage leggen. Belanghebbenden kunnen gedurende zes weken na de verzending van deze brief bezwaar maken tegen onze besluiten; dit is tevens de inzagetermijn.

Wilt u de reeds in uw bezit zijnde rapporten, de bijgevoegde besluiten en eventueel nieuw bijgevoegde gegevens ter inzage leggen?

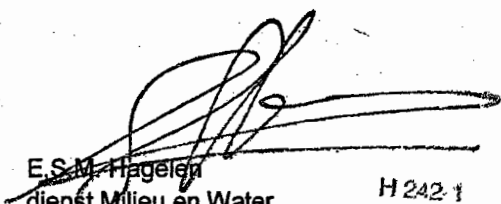
De volgende rapporten zijn reeds in uw gemeentelijk archief aanwezig en wij verzoeken u eveneens aan de stukken toe te voegen:

- nader onderzoek naar de bodemverontreiniging bij de Zuiderspoorsloot uitgevoerd in opdracht van de provincie Gelderland in 1993 (nader onderzoek Enka-sloot te Ede, rapportnummer GE/135/06, Grontmij juli 1992);
- grondwateronderzoek ten westen van de Bennekomseweg te Ede, uitgevoerd in opdracht van de gemeente Ede (Oranjewoud, d.d. 15 maart 2004, projectnummer 135837).

Als u vragen hebt, kunt u bellen met de heer ing. M.T. Bult, tel. (026) 359 83 10. U kunt ook een e-mail sturen naar m.bult@prv.gelderland.nl. Hij is op vrijdag afwezig.

Wij verzoeken u bij correspondentie het adres van de locatie en het MW-nummer te vermelden
U vindt beide bovenaan deze brief.

Hoogachtend,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

E.S.M. Hagelen
dienst Milieu en Water H 242.1
senior cluster Ontwikkeling en Ondersteuning

bijlagen:

- stukken voor tervisielegging (kopieën inspraakreacties, nulsituatieonderzoek)
- besluiten
- kadastrale gegevens

coll. -/y

code: TVW_29131/MG

BESLUIT INSTEMMING DEELSANERINGSPLAN VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Gegevens besluit

Datum besluit : 15 februari 2005
Nummer besluit : MW2002.41253
Geval van verontreiniging : Dr. Hartogsweg 58
Gemeente : Ede
Nummer van verontreiniging : GE022800372
Melder : Arcordis

Melding

Op 5 oktober 2004 ontvingen wij een melding van een bodemverontreiniging/voornemen tot bodemsanering. Het gaat om de bodemverontreiniging/sanering, gelegen aan de Dr. Hartogsweg 58 in Ede. Het gaat om een *bestaand* geval van bodemverontreiniging (dat wil zeggen veroorzaakt vóór 1987).

Hier nemen wij een besluit over het ingediende saneringsplan. Omdat de aanpak in het saneringsplan zich alleen richt op verontreiniging in grond en grondwater ten oosten van de Bennekomseweg (op het bedrijfsterrein) is formeel gezien sprake van een deelsanering.

Wij nemen een saneringsplan pas in behandeling als de ernst en de urgentie van de verontreiniging zijn vastgesteld. Bij dit besluit hoort dan ook het "besluit ernst en urgentie bodemverontreiniging" dat wij nu hebben vastgesteld.

In dit besluit staat dat het gaat om een urgent geval van ernstige bodemverontreiniging.

Besluit instemming (deel)saneringsplan

Wij stemmen in met dit voorstel tot een functiegerichte en kosteneffectieve deelsanering. Dit betekent dat na sanering de locatie deels weer gebruikt kan worden voor wonen en intensief gebruik (openbaar) groen en deels voor bebouwing (ter plaatse van de aanwezige monumenten). Vooral nog geldt dat uitgezonderd de monumenten het gehele terrein wordt ingericht voor de functie wonen en intensief gebruik (openbaar) groen. Indien op grond van de ontwikkelingsplannen aan delen van het terrein een andere functie (extensief gebruik (openbaar) groen) wordt toegekend zal aan het bevoegd gezag worden verzocht voor die delen in te stemmen met een afwijking op het saneringsplan. De bij deze functie passende leeflaagkwaliteit en leeflaagdikte zijn reeds in het saneringsplan aangegeven en hebben onze instemming.

De uitloogrisico's van mobiele verontreinigingen in de ondergrond worden weggenomen. Het grondwater wordt gesaneerd zodanig dat een deel van de verontreiniging wordt verwijderd, maar na saneren nog een restverontreiniging achterblijft die niet tot verslechtering van de dan aanwezige

grondwaterkwaliteit ten westen van de Bennekomseweg leidt. De restverontreiniging in het grondwater moet enige tijd gecontroleerd worden door middel van een monitoringssysteem in verband met mogelijke verspreiding (trede 4, doorstart A5). Door Enka zal vijf jaar monitoring plaatsvinden om na te gaan of er sprake is van een gelijkblijvende uitstroom richting de pluim.

Bij de uitvoering van de sanering moet de melder zich houden aan het saneringsplan. Verder moet de melder zich houden aan de voorwaarden genoemd onder "Voorwaarden uitvoering saneringsplan". Deze voorwaarden zijn onlosmakelijk verbonden aan het saneringsplan. Na sanering gelden voor de locatie de gebruiksbeperkingen en specifieke maatregelen die staan genoemd onder "Gebruiksbeperkingen en specifieke zorgmaatregelen".

Voorwaarden bij de uitvoering van het saneringsplan

Bij de uitvoering van het saneringsplan gelden de volgende voorwaarden.

Onafhankelijke begeleiding

De sanering moet begeleid worden door een ter zake kundig en onafhankelijk milieuadviesbureau. Hiermee wordt bedoeld dat het milieuadviesbureau geen relatie met de melder en/of de betrokken aannemer mag hebben.

Startdatum

De melder mag pas met saneren beginnen zes weken na de datum van het "besluit instemming saneringsplan". Tot die tijd kunnen belanghebbenden bezwaar maken tegen de sanering en vragen niet met de sanering te beginnen of de sanering op een andere manier uit te voeren. Als dit het geval is, krijgt de melder hierover van ons onmiddellijk bericht.

Uitvoering volgens planning

De sanering moet in hoofdlijnen worden uitgevoerd volgens de indicatieve tijdsplanning die in het plan is aangegeven. De instemming met het saneringsplan vervalt indien niet binnen twee jaar gestart wordt met sanering. De provincie kan binnen die twee jaar *eenmalig* deze instemming met twaalf maanden verlengen. De melder moet daarvoor *schriftelijk* een verzoek indienen bij de onderafdeling Bodembeheer van onze dienst Milieu en Water.

Melden startdatum sanering en bereiken einddiepte

De melder moet door middel van het bijgevoegde formulier ten minste tien werkdagen voor de feitelijke aanvang van de sanering de startdatum melden aan de onderafdeling Afvalbewerking en Hergebruik van de provinciale dienst Milieu en Water, fax (026) 359 87 90. Dit moet gebeuren om steekproefsgewijze controle door de provincie mogelijk te maken.

Als de melder verontreinigde grond ontgraaft, moet hij van tevoren aan onze onderafdeling Afvalbewerking en Hergebruik melden wanneer hij de einddiepte zal bereiken, tel. (026) 359 99 30 of (026) 359 87 89.

Tevens dient de beëindiging van de sanering direct te worden gemeld.

In-situ-sanering en grondwater

In het geval een in-situ-sanering en/of grondwatersanering niet tot het einddoel zal leiden dat in het saneringsplan is omschreven, dan moet de melder dit zo vroeg mogelijk *schriftelijk* melden bij de onderafdeling Bodembeheer van onze dienst Milieu en Water. Wij zullen dan beoordelen of het saneringsplan aangevuld moet worden.

Werkterrein

Voorafgaand aan de start van de sanering moet een tekening worden toegestuurd naar de onderafdeling Bodembeheer van de provinciale dienst Milieu en Water waarop de depots (voor opslag verontreinigde grond en voor neutralisatie), ketenpark en veegplaats voor de vrachtauto's is aangegeven,

Afwijkingen van het saneringsplan

Als er bij de uitvoering van het saneringsplan redenen zijn om af te wijken van het plan, dan moet de melder dit *vooraf* en wel zo vroeg mogelijk *schriftelijk* melden bij de onderafdeling Bodembeheer van onze dienst Milieu en Water. Wij zullen dan beoordelen of het saneringsplan aangevuld moet worden. Zonder onze *schriftelijke* instemming mag niet worden afgeweken van het saneringsplan.

Tenaamstelling besluit

De melder is verantwoordelijk voor de uitvoering van de sanering en de zorg na sanering. Dit blijft de melder ook als het terrein aan een derde overgedragen wordt. Wil de melder ook de verantwoordelijkheid voor de sanering aan een derde overdragen, dan is daarvoor instemming van de provincie nodig. Daarvoor is een partiële wijziging van deze beschikking nodig.

Evaluatierapport

Het (tussentijdse) evaluatierapport moet de melder binnen drie maanden na afronding van de sanering sturen naar de onderafdeling Bodembeheer van onze dienst Milieu en Water. Het rapport moet ingediend worden met het formulier evaluatie bodemverontreiniging/bodemsanering.

Andere vergunningen

Het kan zijn dat andere vergunningverlenende instanties aanvullende eisen stellen. De melder moet deze vergunningen zelf bij de betreffende instanties aanvragen. Omdat het mogelijk is dat de eisen vanuit andere vergunningen (beleidsvelden) leiden tot een dusdanige wijziging in de aanpak (en de afspraken) dat een herziening van het saneringsplan benodigd is moet de melder deze vergunningen aan de provincie voorleggen, waarbij nagegaan wordt of de consequenties dusdanig zijn dat een aangepast saneringsplan nodig is. Zo nodig zal de melder een aangepast saneringsplan moeten indienen, waarbij herbeschikking nodig is.

Mogelijke herziening

Dit besluit is gebaseerd op alle gegevens die bij de melding zijn verstrekt. Als in een later stadium blijkt dat de gegevens niet juist en/of niet volledig zijn, kunnen wij een nieuw besluit nemen. Wij zijn niet verantwoordelijk voor de schade die hierdoor kan ontstaan.

Gebruiksbeperkingen en/of zorg

Na saneren gelden de volgende gebruiksbeperkingen voor de locatie.

Instandhouden leeflaag op verontreinigde grond

Op de locatie wordt een leeflaag gerealiseerd met een (minimum) dikte van 1,0 meter. De laag bestaat uit minimaal BGW-I-grond. Door deze leeflaag is geen direct contact met de onderliggende verontreinigde bodem mogelijk. De leeflaag maakt de bodem geschikt voor de functie wonen en intensief gebruik (openbaar) groen.

De leeflaag dient als geheel in stand te worden gehouden. Normaal gebruik van de leeflaag is tot een diepte van 1,0 meter toegestaan mits de functie van de laag niet wordt aangetast. Dieper graven is vanwege de kans op vermenging met de daaronder verontreinigde ondergrond niet toegestaan. Ook afvoer en hergebruik van de grond (leeflaag, verontreinigde ondergrond) is niet zonder instemming van het bevoegd gezag toegestaan.

In het saneringsplan zijn voorstellen gedaan over de controle op de leeflaag.

Mogelijk dat op delen van het terrein (met een oppervlak groter dan 1000 m²) een leeflaag wordt gerealiseerd met een dikte van 0,5 meter van (minimaal) BGW-II-kwaliteit geschikt voor de functie extensief gebruik (openbaar groen). In het saneringsplan is deze afwijking meegenomen. In die situatie is normaal gebruik van de leeflaag tot een diepte van 0,5 meter toegestaan, mits de functie van de laag niet wordt aangetast. Ook hierbij gelden hiervoor genoemde voorwaarden ten aanzien van dieper graven en afvoer en hergebruik.

Instandhouden bebouwing op verontreinigde grond

Op de locatie is monumentale bebouwing aanwezig. Door deze bebouwing is geen direct contact met de onderliggende verontreinigde bodem mogelijk. Deze monumentale bebouwing moet in stand worden gehouden om risico's te vermijden. Bij de monumentale bebouwing wordt de bodem tot 0,5 meter van de bebouwing onder talud ontgraven. Daarbij moet een signaallaag wordt aangebracht tussen de grond die wel en de grond die niet voldoet aan de gestelde bodemkwaliteit voor de functie.

De bebouwing mag niet verwijderd worden, tenzij hierna volgens saneringsplan een leeflaag wordt aangebracht. Afvoer en hergebruik van de grond is niet zonder instemming van het bevoegd gezag toegestaan.

Omgaan met restverontreiniging op grotere diepte

Op de locatie wordt een sanering uitgevoerd, waarbij in de ondergrond ter plaatse van een strook aan de westzijde, een zeer groot terreindeel aan de zuidwestzijde en bij lokale terreindelen (spots) op zowel het middenterrein als aan de zuidzijde op een diepte van 1 tot maximaal 8 m-mv (bij enkele spots) een restverontreiniging achterblijft.

Graven in deze restverontreiniging is vanwege de kans op vermenging met de omliggende bodem niet toegestaan. Ook afvoer en hergebruik van de grond is niet zonder instemming van het bevoegd gezag toegestaan.

In het saneringsplan zijn voorstellen gedaan over de controle op de restverontreiniging.

Onttrekking grondwater

Op of nabij de bodemverontreiniging mag geen grondwater onttrokken worden zonder schriftelijke instemming van het bevoegd gezag op grond van de Wet bodembescherming. Het gebruik van of het contact met het verontreinigd grondwater kan mogelijk risico's met zich meebrengen. Onttrekking kan ook tot gevolg hebben dat de grondwaterverontreiniging zich op ongewenste wijze verspreidt.

Verplichte melding gebruikswijziging

Het kan zijn dat na dit besluit het bodemgebruik verandert. Iedere verandering van de gebruiksfunctie moet *schriftelijk* aan ons gemeld worden. De eigenaar en/of erfpachter van het terrein waar het bodemgebruik verandert, is hiervoor als eerste aanspreekbaar.

Motivering

Bij de melding hebben wij de volgende rapporten ontvangen:

- Nader bodemonderzoek op het bedrijfsterrein van ENKA B.V. te Ede Gld.: Tauw B.V., d.d. 30 september 2002, projectnr. 4242262;
- Saneringsonderzoek bedrijfsterrein ENKA B.V. te Ede: Tauw B.V., d.d. 24 september 2004, projectnr. 4242270, 4313947 en 4335444;
- Saneringsplan bedrijfsterrein ENKA B.V. te Ede: Tauw B.V., d.d. 27 september 2004, projectnr. 4242289, 4313947 en 4335444.

Tevens zijn bij de provincie de volgende onderzoeken bekend die betrekking hebben op onderhavige geval van bodemverontreiniging:

- nader onderzoek naar de bodemverontreiniging bij de Zuiderspoorsloot uitgevoerd in opdracht van de provincie Gelderland in 1993 (nader onderzoek Enka-sloot te Ede rapportnummer GE/135/06, Grontmij juli 1992);
- actualiserend nader onderzoek Zuiderspoorsloot te Ede, uitgevoerd in opdracht van de provincie Gelderland (Tauw B.V., d.d. 3 februari 2003, projectnr. 3723666);
- nulsituatie-bodemonderzoek voormalig slibdepot Enka-terrein te Ede uitgevoerd in opdracht van Enka (Grontmij d.d. 1 december 2003, notitie nummer 12003066/NB/CZ);
- Grondwateronderzoek ten westen van de Bennekornseweg te Ede, uitgevoerd in opdracht van de gemeente ede (Oranjewoud d.d. 15 maart 2004, projectnummer 135837).

De resultaten van deze onderzoeken zijn meegenomen in het besluit "ernst en urgentie" en het besluit instemming saneringsplan.

Beschrijving situatie

Algemeen

- Het terrein gelegen aan de Dr. Hartogsweg 58 te Ede wordt ook wel Enka-terrein genoemd en was sinds 1922 in gebruik voor het produceren voor garen en sponzen. Het terrein is thans niet meer in gebruik.
- De bodem bestaat lokaal tot ca. 20 m-mv uit fijn, zeer fijn en matig fijn zand en van 20 tot 50 à 60 m-mv uit matig grof tot zeer grof zand met grindlaagjes. Hieronder bevindt zich een klei/leemlaag (scheidende laag). Het huidige maaiveld varieert van 22 tot 23 m +NAP.
- De grondwaterstand is 13 tot 15 m +NAP (8 à 9 m-mv).

Grond

- Verspreid over het terrein komen diffuus licht verhoogde gehalten aan PAK in de bovengrond en licht verhoogde gehalten aan lood, cadmium, koper en kwik voor. Plaatselijk zijn sterk verhoogde gehalten aanwezig.
- Op het terrein zijn twee verontreinigingsspots met PCB's aanwezig met beperkte omvang.
- Ter plaatse van de voormalige pionieropslag is de grond tot een diepte van 8 à 9 m-mv sterk verontreinigd met minerale olie en matig verontreinigd met EOX. Er is een drijfslag aanwezig.
- Ter plaatse van het voormalige bassin aan de zuidzijde van de bosvijver (Casa-voetbalveld) en ten westen van de huidige bassins, zijn sterk verhoogde gehalten aan chloorfenolen in de grond aanwezig.
- Ter plaatse van de zwavelzuuropslag en de persbleek zijn tot grotere diepte (minimaal 6 respectievelijk 8 m-mv) matig tot sterk verhoogde gehalten zink aangetroffen.
- Ter plaatse van de spinnerij is een verontreiniging met zink, nikkel, lood en hoge gehalten minerale olie aanwezig tot ca. 5 m-mv.
- Op het overige terrein (o.a. ter plaatse van de huidige en voormalige vloeivelden, bassins, bosvijver en voormalige Casa-voetbalveld) zijn eveneens plaatselijk sterk verhoogde gehalten zink aanwezig. Plaatselijk zijn tevens verhoogde nikkelgehalten aangetroffen.
- Uit uitloogonderzoek blijkt dat daar waar sprake is van een neutrale of basische pH er geen uitloging van zink plaatsvindt.

Grondwater

- Het grondwater van het zuidelijk deel van de locatie is sterk verontreinigd met vooral zink. De verontreiniging heeft zich eerst in de diepte verspreid en vervolgens in zuidwestelijke richting tot ongeveer 500 meter van de locatie.
- Ter plaatse van de persbleek, spinnerij en de bassins zijn sterk verhoogde gehalten nikkel in het grondwater gemeten.
- Op enkele delen van de locatie zijn sterk verhoogde gehalten lood, arseen en chroom gemeten. De omvang van deze verontreinigingen blijken beperkt te zijn.
- In het ondiepe grondwater zijn eveneens licht verhoogde gehalten VOCl gemeten.
- Ten zuiden van de bosvijver is het grondwater sterk verontreinigd met pentachloorfenol. De verontreiniging heeft zich in west-zuidwestelijke richting verspreid.
- Ter plaatse van de voormalige pionieropslag is sprake van sterk verhoogde gehalten minerale olie. Elders is slechts sprake van licht verhoogde gehalten minerale olie en/of aromaten.

Zuiderspoorsloot

- Het slib in de Zuiderspoorsloot is sterk tot zeer sterk verontreinigd met zink. Tevens worden verhoogde gehalten minerale olie en in mindere mate cadmium aangetroffen.
- De vaste waterbodem is schoon tot matig verontreinigd met zink.
- De bovengrond langs de Zuiderspoorsloot is schoon tot zeer sterk verontreinigd met zink (en plaatselijk cadmium en minerale olie). Op 10 meter uit de oever is de bovengrond niet meer verontreinigd.
- In het grondwater direct langs het traject worden wisselende gehalten aan zink gemeten.

De voorgestelde sanering bestaat uit de volgende maatregelen.

Gelet op de juridische aansprakelijkheid van Enka en de in dit kader gemaakte afspraken richt de aanpak zich op verontreiniging in grond en grondwater ten oosten van de Bennekomseweg (op het bedrijfsterrein). Over de mogelijke aanpak van de grondwaterverontreiniging ten westen van de

Bennekomseweg en de restverontreiniging ter plaatse van de Zuiderspoorsloot behorend tot het geval zullen nader afspraken worden gemaakt en vastgelegd in een overeenkomst tussen Enka, de gemeente Ede en de provincie Gelderland. Er is sprake van een deelsaneringsplan.

Uitgangspunt is een functiegerichte en kosteneffectieve sanering, waarbij de locatie na saneren deels geschikt is voor de functie wonen en intensief gebruik (openbaar) groen en deels geschikt is voor bebouwing en verharding (ter plaatse van de monumenten) en waarbij de mobiele verontreiniging zodanig is gesaneerd dat geen negatief effect optreedt naar het grondwater benedenstrooms van de locatie en na sanering volstaan kan worden met monitoring (Doorstart A5, trede 4).

Bij de sanering gelden de volgende terugsaneerwaarden.

Leeflaag:

- op de locatie wordt (grotendeels) een leeflaag gecreëerd van 1 meter die voldoet aan de BGW-I-kwaliteit voor de functie wonen en intensief gebruik (openbaar groen);
- voor de chloorfenolen (en specifiek pentachloorfenol) is op grond van de RIVM-methode om humaan-toxicologische risicogrenswaarden af te leiden een specifiek voor onderhavige locatie geldende bodemgebruikswaarde voor wonen met moestuin afgeleid (uitgaande van 10% consumptie van blad- en wortelgroente uit eigen tuin). Op grond van deze risicogrenswaarde en het uitlooggedrag is een terugsaneerwaarde afgeleid voor som-chloorfenolen (op de locatie betreft het met name pentachloorfenol) van 50 µg/kg;
- daar waar monumentale gebouwen gehandhaafd moeten blijven vanuit monumentale waarde wordt voldaan aan de functie bebouwing en verharding (BGW III);
- bij een aaneengesloten oppervlakte groter dan 1000 m² met toekomstige bebouwing en/of verharding kan worden volstaan met de bebouwing c.q. verharding (volgens BGW III). Bij een aaneengesloten oppervlakte groter dan 1000 m² met de functie extensief gebruik (openbaar) groen, kan worden volstaan met een leeflaag van 0,5 meter met BGW-II-kwaliteit.

Ondergrond en grondwater:

- voor minerale olie (bij de drijfslag pionierolie) geldt de interventiewaarde;
- voor zink in het grondwater geldt 3000 µg/l;
- voor gechloreerde koolwaterstoffen (in het grondwater) geldt de interventiewaarde;
- voor som-chloorfenolen (op de locatie betreft het met name pentachloorfenol) in de grond geldt 50 µg/kg en voor pentachloorfenol in het grondwater geldt de interventiewaarde.

Na de uitvoering van de sanering is naar verwachting sprake van een gelijkblijvende uitstroom van verontreiniging naar de pluim (ingevuld als zijnde minder dan 10 % afwijking bij drie achtereenvolgende metingen).

Samengevat worden de volgende maatregelen uitgevoerd.

- De leeflaag wordt gecreëerd door middel van ontgraven van een groot deel van de bovengrond gevolgd door afvoer of herschikken (eventueel na neutralisatie met kalk) van verontreinigde grond.
- Een groot deel van de verontreinigde grond van het oostelijk deel van de locatie wordt verplaatst naar en geconcentreerd (herschikt) op het westelijk deel binnen de hierbij voor dit specifieke geval geldende voorwaarden (o.a. ten aanzien van stand-still).

- De uitloogrisico's van mobiele verontreinigingen in de ondergrond, worden weggenomen door middel van ontgraving (pionierolie en chloorfenolen) of neutraliseren (zink ter plaatse van lage pH<6).
- De grond verontreinigd met zink met lage pH (<6) wordt eerst in depot gezet en geneutraliseerd met kalk (tot pH > 7,5) om uitloging tegen te gaan. Deze grond wordt op een beperkt deel van de locatie aangebracht.
- Van de sanering van de bovengrond zal een tussentijds evaluatierapport worden opgesteld en aan het bevoegd gezag worden voorgelegd.
- Bij het beschikbaar maken van de grond geldt het stand-still-beginsel. Omdat er sprake is van zeer groot grondverzet zijn voor het beschikbaar maken van de licht verontreinigde grond met zware metalen, PAK, EOX en minerale olie specifieke randvoorwaarden opgesteld ten aanzien van het stand-still-beginsel. Hiermee wordt voorkomen dat een groot deel van de licht verontreinigde grond onnodig moet worden afgevoerd en veel schone grond moet worden toegepast als aanvulmateriaal in de diepere ontgravingsputten. Omdat dit in de specifieke situatie zou leiden tot een zeer negatief milieurendement is maatwerk toegepast.
- In zowel de kern van de grondwaterverontreiniging met zink bij de spinnerij/persbleek alsook in de kern van de grondwaterverontreiniging met pentachloorfenol bij het Casa-voetbalveld wordt een deepwell (11-40 m-mv) geplaatst. Met beide deepwells wordt gedurende vijf jaar grondwater onttrokken met een verwacht debiet van 50 respectievelijk 45 m³/uur.
- Om te voorkomen dat verontreiniging ten westen van de Bennekomseweg wordt aangetrokken wordt op de westelijke terreingrens eveneens een deepwell (schermbron) geplaatst. Het debiet van de bron ter plaatse is naar verwachting 5 m³/uur.
- Op grond van een pompproef zullen de exacte debieten van de benodigde bemalingen nader worden bepaald.
- Het opgepompte grondwater wordt gezuiverd en vervolgens geloosd.
- Tijdens en tot vijf jaar na de actieve sanering wordt een monitoring uitgevoerd. De resultaten van de monitoring worden jaarlijks aan het bevoegd gezag gerapporteerd. Op grond hiervan vindt zowel tijdens als na de actieve sanering jaarlijks een tussenevaluatie (een zogeheten ijkoment) plaats waarbij de voortgang en de uiteindelijke te verwachten eindsituatie alsmede eventueel te nemen extra maatregelen worden vastgesteld.
- Mocht blijken dat de gestelde terugsaneerwaarden niet haalbaar zijn dan zal conform het terugvalsscenario zo nodig langer worden onttrokken of extra bemaling worden toegepast om de doelstelling alsnog te halen.

De sanering houdt in dat de bodem geschikt wordt gemaakt voor een specifieke gebruiksfunctie. Het gaat hier om een zogenaamde functiegerichte sanering en een kosteneffectieve sanering. Enige gebruiksbeperkingen en enkele specifieke zorgmaatregelen moeten in de toekomst in acht worden genomen. Het gaat om de aanpak van een deel van het geval van verontreiniging, waarbij voor het resterende deel van de verontreiniging (restverontreiniging Zuiderspoorsloot en grondwaterpluim) nog geen actieve maatregelen worden getroffen en nadere afspraken gemaakt zullen worden over de verdere aanpak. Er is sprake van een deelsanering.

In het saneringsonderzoek zijn verschillende saneringsvarianten (multifunctioneel/meest haalbare verwijdering, functiegericht, isolatie en kosteneffectief saneren) met elkaar vergeleken. Hieruit blijkt dat een multifunctionele sanering technisch niet realiseerbaar is binnen een te overziene tijdsduur (de geschatte saneringsduur voor grondwater tot de streefwaarde is 360 jaar) en tot onevenredig hoge

kosten leidt. Een isolatiemaatregel, waarbij de verontreiniging wordt beheerst en gecontroleerd wordt niet als doelmatig gezien.

Binnen de uitgewerkte varianten voor de bovengrond is de variant uitgaande van herschikken van verontreinigde grond (na eventuele neutralisatie) zowel doelmatig als meest kosteneffectief. Bij de varianten voor de ondergrond (mobiele verontreiniging) is gekozen voor een aanpak met een hoog rendement binnen een zo kort mogelijke tijd (geraamde saneringsduur vijf jaar) tegen zo laag mogelijke kosten met een reële kans op het bereiken van een eindige situatie. De thans voorgestelde maatregelen worden gezien als doelmatig en kosteneffectief.

Na saneren zullen gebruiksbeperkingen voor de locatie gaan gelden en zijn specifieke zorgmaatregelen noodzakelijk om het gebruik ervan in de toekomst veilig te stellen. De zorgmaatregelen zijn op lange termijn veiliggesteld. In de nadere contractvorming tussen Enka en de (toekomstige) eigenaar zullen afspraken worden gemaakt over het beheer en de controle van de restverontreiniging en aanwezige voorzieningen. Er wordt door de beschikkinghouder jaarlijks een evaluatie opgesteld voor het bevoegd gezag.

Als onderdeel van een afzonderlijke overeenkomst tussen Enka, gemeente Ede en provincie zal Enka een concern-garantie overdragen van Acordis International Holding B.V.

De saneringsvariant is niet alleen milieuhygiënisch verantwoord, maar ook technisch uitvoerbaar. Daarbij zijn in het saneringsplan faalscenario's aangegeven in de situatie dat:

- meer grond moet worden ontgraven;
- de verontreinigde grond bedoeld voor hergebruik na neutralisering nog uitloogt en daarmee niet kan worden hergebruikt;
- de grondwatersanering niet binnen de geplande termijn van vijf jaar tot het vereiste resultaat leidt.

Inspraak

Het besluit is gepubliceerd. Naar aanleiding hiervan zijn zeven reacties binnengekomen waarvan één reactie meerdere belanghebbenden (bewoners) vertegenwoordigd.

In bijlage 1 die onlosmakelijk deel uitmaakt van dit besluit zijn de zienswijzen en de reactie van de provincie per zienswijze aangegeven. De zienswijzen zijn geen aanleiding om het feitelijke besluit aan te passen, maar hebben wel geleid tot tekstuele aanpassingen van het besluit.

Grondslag

Dit besluit is gebaseerd op de Wet bodembescherming (zie met name de artikelen 1, 28, 29, 36, 37 en 39) inclusief de daarbij behorende regelgeving en de volgende beleidsdocumenten.

- Provinciale milieuverordening Gelderland.
- De provinciale nota "Hergebruik van diffuus verontreinigde grond in Gelderland", vastgesteld in april 2001.
- De Gelderse "Beleidsnota bodemsanering", vastgesteld in april 2003.

Voor het vaststellen van dit besluit volgen wij op grond van de provinciale milieuverordening de procedure van hoofdstuk 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Dit betekent dat het besluit pas genomen wordt nadat het ontwerp ter inzage is gelegd en iedereen de gelegenheid heeft gehad zijn mening te geven over ons voorstel.

Bezwaar maken

Belanghebbenden kunnen tegen dit besluit bezwaar maken. Dit moet gebeuren binnen zes weken na toezenden van dit besluit. Dit bezwaarschrift moet gericht worden aan provincie Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. In het bezwaarschrift moet in ieder geval staan:

- naam en adres van degene die bezwaar maakt;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen bezwaar gemaakt wordt;
- waarom bezwaar gemaakt wordt;
- ondertekening bezwaarschrift.

Nadat een bezwaarschrift is ingediend, kan verzocht worden om een zogenaamde voorlopige voorziening bij de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage. Een afschrift van het bezwaarschrift moet worden meegezonden. Voor dit verzoek moeten griffierechten betaald worden.

Over de hoogte en de wijze van betaling van dit griffierecht kan informatie verkregen worden bij de Raad van State, telefoonnummer (070) 426 44 26.

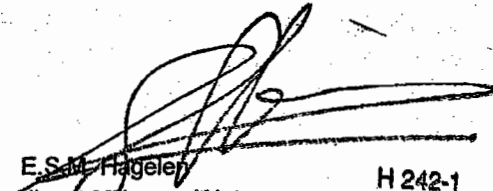
Mogelijke herziening

Dit besluit is genomen op basis van de door de melder overgelegde gegevens. Bij de voorbereiding van het besluit is bij ons geen twijfel gerezen over de juistheid en/of volledigheid van de overgelegde gegevens. Mocht in een later stadium blijken dat deze gegevens niet juist en/of volledig zijn of de feitelijke situatie is veranderd, dan behouden wij ons het recht voor een nieuw besluit te nemen. Wij achten ons niet aansprakelijk voor de schade die hieruit kan voortvloeien.

Tot vier weken na deze publicatie kunt u ons uw reacties sturen.

De gemeente is op de hoogte gesteld van ons besluit.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

E. Sam Hagelen
dienst Milieu en Water
senior cluster Ontwikkeling en Ondersteuning

H 242-1

coll. -/y
code: MW_464/MG

Bijlage 1

INGEKOMEN ZIENSWIJZEN OP ONTWERPBESLUIT INSTEMMING SANERINGSPLAN MET REACTIE PROVINCIE

Zienswijze van de heer Verweij (Reehorsterweg 2)

De heer Verweij geeft in een reactie aan dat hij wenst dat tot betere maatregelen wordt gekomen en wijst daarbij op het volgende:

- 1 op 250 meter ten noordoosten van de locatie staat een pompput voor drinkwaterwinning. Er is een dichte keileemlaag en de verontreiniging kan alleen afgepompt worden als een damwand op de grens van het terrein langs de Bennekomseweg wordt geslagen. Het aanwezige water voorbij de damwand verdwijnt dan in het komende half jaar naar de Grift;
- 2 in een case aangespannen door wijlen mevrouw De Wit (Bennekomseweg 34 te Ede) zijn afspraken gemaakt over een damwand in verband met de vervuiling;
- 3 het zou niet mogen dat de verontreiniging jaren lang onder de woningen door blijft stromen.

Reactie provincie

Ad 1

De zinkverontreiniging in het grondwater wordt tot zeer grote diepte (40 m-mv) aangetroffen en verspreidt zich met de stromingsrichting van het grondwater in zuidwestelijke richting. De verontreiniging vormt geen bedreiging voor de pompput van de drinkwaterwinning.

Het plaatsen van een damwand tot 40 m-mv langs (alleen) de Bennekomseweg is zowel technisch als financieel niet doelmatig. Met de in het saneringsplan geplande pompputten kan de verontreiniging op het terrein reeds voldoende worden gesaneerd, zodanig dat dit past binnen het landelijk en provinciaal beleid. Daarbij zal ook de plaatsing van een dergelijke damwand geen effect hebben op de verontreiniging benedenstrooms van de Bennekomseweg.

Ad 2

Eventuele afspraken die door derden met Enka zijn gemaakt vallen buiten de publiekrechtelijke verplichtingen die Enka heeft op grond van de Wet bodembescherming richting de provincie. Op grond van het saneringsonderzoek heeft de provincie ingestemd met de voorgestelde maatregelen. Het plaatsen van een damwand valt daar niet onder en is ons inziens ook niet doelmatig (zie ad 1).

Ad 3

Met de voorgestelde maatregelen wordt op korte termijn de bron van verontreiniging (nalevering uit de grond) weggenomen. Verwijdering van de aanwezige verontreiniging met zink in de pluim binnen een korte periode is technisch niet mogelijk en verdergaande verwijdering is op grond van het saneringsonderzoek nu al als niet kosteneffectief te noemen en vanuit risico's niet noodzakelijk. Een dergelijke maatregel is op grond van het landelijk (en provinciaal) beleid dus niet opportuun.

Zienswijze A. Nijmeijer en A.B. van Ulsen (Diedenweg 43), mede namens bewoners Diedenweg 41, 47, 51, Reehorsterweg 10 en 24 en Baron van Wassenaerlaan 2 en 6

Door A. Nijmeijer en A.B. van Ulsen woonachtig Diedenweg 43 is een zienswijze ingediend, waarin gevraagd is betrokkenen nader te informeren over de volgende punten die betrekking hebben op het saneringsplan:

- 1 de aanpak van de verontreiniging ten westen van de Bennekomseweg. Men wenst nadere uitleg over de aanpak en de mogelijkheden en kan niets terugvinden over eventuele verontreiniging buiten het Enka-terrein;
- 2 de vraag of er geen concernegarantie van Enka kan worden gegeven voor de percelen getroffen door de verontreiniging en bevestiging van de vaststelling dat deze verontreiniging nooit ten laste van hen zal kunnen komen;
- 3 de mogelijkheden om de negatieve gevolgen te compenseren, bijvoorbeeld in de vorm van een schadevergoeding.

In een navolgend schrijven hebben bewoners van Diedenweg 41, 47, 51, Reehorsterweg 10 en 24 en Baron van Wassenaerlaan 2 en 6 verzocht hun percelen in het antwoord te betrekken.

Reactie provincie

Onderstaand wordt ingegaan op de genoemde punten.

Ad 1

Op grond van jurisprudentie kan een veroorzaker niet worden aangesproken voor verontreiniging veroorzaakt voor 1975 (op grond van onrechtmatige daad). Dit omdat de overheid, blijkens rechterlijke uitspraken, zich pas sinds 1976 om verontreiniging van de bodem bekommert.

Uitgangspunt bij de aanpak van een bodemverontreiniging is de aanpak van het gehele geval van bodemverontreiniging. In voorliggende situatie betreft dat dus het terrein, de grondwaterpluim en de Zuiderspoorsloot. Volgens de door het Ministerie van VROM opgestelde systematiek geldt in de situatie van (gedeeltelijke) veroorzaking van voor 1975 dat een sanering van het gehele geval door de veroorzaker plaatsvindt, waarbij zo nodig een compensatie mogelijk wordt gegeven aan de saneerder (door de rijksoverheid). Dit betekent in deze situatie het volgende:

- de bedrijfsactiviteiten van Enka (en haar rechtmatige voorgangers) zijn op de locaties gestart in 1922;
- de activiteiten zijn beëindigd in 2002. Dit beslaat dus een periode van 80 jaar.
- uitgaande van de datum van aansprakelijkheid van 1975 betekent dit dat Enka aangesproken kan worden voor 27 jaar oftewel 27/80ste deel (= 33,7%) en dat de rijksoverheid het resterende deel (deels) moet compenseren.

In voorliggende situaties is om een aantal redenen en met instemming van de Landsadvocaat (namens VROM) afgeweken van bovenstaande systematiek.

- Uit de voorbereidende gesprekken bleek dat Enka niet bereid was tot uitgebreid onderzoek van de verontreiniging buiten haar bedrijfsterrein. Enka wenste haar aanpak te beperken tot haar eigen terrein (mede gelet op de gewenste ontwikkelingen van het terrein en de voortgang hierin). De Zuiderspoorsloot dient Enka op grond van de lozingsvergunning gedeeltelijk op te schonen.
- Uit een inschatting van de saneringskosten voor het totale geval van bodemverontreiniging ten opzichte van het terreindeel van Enka bleek dat uitgaande van de door VROM gehanteerde

systematiek een (veel) hogere rijksbijdrage benodigd is dan wanneer het voorstel van Enka wordt gehanteerd.

- Vooralsnog zijn de van het Ministerie van VROM ontvangen bodemgelden voor de periode 2005-2009 zeer beperkt en reeds benodigd voor andere (lopende) projecten. Dit zou betekenen dat de aanpak van de gehele verontreiniging volgens de berekende verdeelsleutel pas mogelijk is bij voldoende resterende financiële middelen na verschillende programmaperiodes. De aanpak volgens de VROM-systematiek had dus niet geresulteerd in aanpak van enige verontreiniging op afzienbare termijn. Daarbij kan niet verwacht worden dat een derde (Enka) saneert zonder dat de overheidscompensatie waarop deze recht heeft wordt toegekend.
- Met de voorgenomen aanpak van Enka wordt de bron van verontreiniging grotendeels verwijderd, waardoor een verdere verbetering van de situatie ook in de pluim op korte termijn (binnen drie tot vijf jaar) zeker is te verwachten.

Na overweging van de mogelijke vervolgaanpak is de provincie samen met de gemeente Ede en Enka tot overeenstemming gekomen over voorliggend saneringsplan, wat zich inderdaad beperkt tot het eigen terrein (zijnde de bronlocatie) en dus als een deelsaneringsplan kan worden gezien.

Hoewel wij begrijpen dat omtrent de verdere aanpak van de verontreiniging duidelijkheid gewenst is, kan deze niet direct worden gegeven. Zowel provincie als gemeente zijn niet aansprakelijk voor de veroorzaking van de verontreiniging. Voor de aanpak zijn zij afhankelijk van de door het Ministerie van VROM beschikbaar gestelde bodemgelden. Daaruit komt naar voren dat in ieder geval in de periode tot 2009 bij zowel provincie als gemeente onvoldoende financiële rijksmiddelen beschikbaar zijn om alle gewenste onderzoeken en saneringen uit te voeren. Een aanpak van deze verontreiniging is in deze periode dan ook niet mogelijk.

Daarbij moet worden opgemerkt dat alvorens tot aanpak kan worden gekomen eerst aanvullend onderzoek naar de omvang en mogelijke saneringsoplossingen moet plaatsvinden. Op grond van de huidige bekende gegevens is een aanpak voor 2009 ook niet noodzakelijk (er zijn bijvoorbeeld geen humane risico's). De gemeente Ede is wel van plan om met de haar beschikbare bodemgelden die zij ontvangt uit het Investeringsbudget Stedelijke vernieuwing (ISV) tot verdere afperking en monitoring te komen en ook de oplossingsrichtingen te onderzoeken voor de aanwezige grondwaterpluim.

De aanwezigheid van verontreiniging in de grond op uw perceel is, zoals hiervoor aangegeven, niet expliciet onderzocht, maar wij achten de aanwezigheid van verontreiniging in de vaste bodem op uw perceel als gevolg van de activiteiten van Enka onwaarschijnlijk.

Ad 2

Hiervoor is duidelijk gemaakt waarom nog geen duidelijkheid kan worden gegeven over de aanpak van de verontreiniging buiten het Enka-terrein. Wij verwachten na de uitvoering van het onderzoek door de gemeente Ede naar mogelijke oplossingsrichtingen meer informatie hierover te kunnen geven.

De genoemde concerngarantie heeft betrekking op de feitelijke sanering en is bedoeld als garantie op het nakomen van verplichtingen uit het saneringsplan. De garantie heeft dus geen betrekking op de verontreiniging die buiten het saneringsplan valt. Ten aanzien van mogelijke aansprakelijkheid kunnen twee zaken worden onderscheiden:

- 1 verhaal van kosten als gevolg van ongerechtvaardigde verrijking. Dit speelt vooral bij koop van een locatie waarbij de eigenaar kan worden aangesproken;

- 2 het opleggen van een saneringsbevel.
- 1 In de notitie "Ongerechtvaardigde verrijking in verband met bodemsanering" (Tweede Kamer, vergaderjaar 1993-1994, 22727, nr. 11) van de Minister van VROM wordt nog eens benadrukt dat een actie uit ongerechtvaardigde verrijking onder bepaalde (cumulatieve) voorwaarden niet in de rede ligt ook al heeft deze met wetenschap van verontreiniging verworven. Deze voorwaarden zijn:
- de rechtsvoorganger van de bewoner moet zelf ook bewoner zijn geweest;
 - de woning is bestemd om te worden gebruikt voor bewoning door de bewoner zelf, zijn huisgenoten of zijn bloed- en aanverwanten in rechte lijn;
 - de bewoner moet een redelijke, marktconforme prijs hebben betaald voor de woning;
 - de bewoner moet niet zelf de verontreiniging hebben veroorzaakt of bij de veroorzaking betrokken zijn geweest.
- Daarnaast kan worden afgeleid uit de notitie dat het niet mag gaan om een perceelsgerelateerde verontreiniging. In de situaties van de insprekers is geen sprake van een perceelsgerelateerde verontreiniging.
- 2 Op grond van de Wet bodembescherming kan de provincie derden een bevel opleggen om over te gaan tot onderzoek en sanering. Het saneringsbevel zal door ons college in situaties als de onderhavige evenwel niet worden ingezet nu vaststaat dat de bron van de grondwaterverontreiniging zich niet op het terrein bevindt.

Samengevat betekent dit dat de betreffende insprekers niet worden aangemerkt als veroorzaker voor de diepe grondwaterverontreiniging en niet aansprakelijk worden gesteld. Dit geldt ook voor eventuele nieuwe particuliere eigenaren die het perceel kopen voor bewoning.

Ad 3

Zoals onder ad 1 aangegeven zijn zowel provincie als gemeente niet aansprakelijk voor de verontreiniging. Alleen in de situatie dat een woning zich bevindt op sterk verontreinigde grond welke deel uitmaakt van een geval van ernstige bodemverontreiniging, waarvoor derden niet aangesproken kunnen worden (de zogeheten vangnetgevallen) kent de wet in bepaalde situaties de zogeheten opkoopregeling door de gemeente (artikel 57 Wbb). Deze is hier niet van toepassing omdat op betrokken percelen geen sprake is van verontreinigde grond behorende tot het geval Dr. Hartogsweg 58, maar van verontreinigd grondwater behorende tot dit geval. In die situatie geldt de opkoopregeling niet (artikel 60 Wbb). Eventuele schade als gevolg van verontreiniging moet (civielrechtelijk) worden verhaald bij Enka c.q. Acordis.

Wij onderschrijven overigens niet de mening van makelaars en taxateurs dat in voorliggende situatie de grondwaterverontreiniging aanleiding zou zijn tot waardedaling.

Zienswijze J.J. Mescher en B.S. Mescher-Ansink (Baron van Wassenaerlaan 36)

Door betrokkenen is bezwaar gemaakt tegen het feit dat slechts een gedeelte wordt aangepakt, waarbij het bijbehorende beperkte gebruik waarschijnlijk zal leiden tot een waardedaling van de woning.

Reactie provincie

Zie reactie op zienswijze A. Nijmeijer en A.B. van Ulsen (Diedenweg 43).

Zienswijze Bruil Ede B.V.

Door Bruil Ede B.V. zijn sameng evat de volgende bedenkingen ingebracht.

- 1 Men kan niet instemmen met de vage omschrijving omtrent start van de sanering van de grondwaterverontreiniging ten westen van de Bennekomseweg en wenst een heldere toezegging op dit punt.
- 2 Men wenst een afschrift van de gemaakte afspraken (op grond van de Wet openbaarheid van bestuur).
- 3 Wordt bij de verdere aanpak van de pluim rekening gehouden met gelijkblijvende uitstroom naar de pluim?

Reactie provincie

Ad 1

Zie ook reactie op de zienswijze van A. Nijmeijer en A.B. van Ulsen (Diedenweg 43).

Hoewel wij begrijpen dat omtrent de verdere aanpak van de verontreiniging duidelijkheid gewenst is, kan deze nu niet worden gegeven. Het aangegeven saneringstijdstip moet worden gezien als een aanduiding van het tijdstip waarop de start van sanering gewenst is. Daarmee wil dat nog niet zeggen dat iemand kan worden opgelegd de sanering ook daadwerkelijk uit te voeren.

Provincie en gemeente zijn niet direct aansprakelijk voor de veroorzaking van de verontreiniging noch aansprakelijk te stellen voor de sanering. Voor de aanpak zijn zij afhankelijk van de door het Ministerie van VROM beschikbaar gestelde bodemgelden waarbij zij de taak hebben voor 2030 tot Minimaal beheersbare situaties te komen.

In ieder geval in de periode tot 2009 zijn bij zowel provincie als gemeente onvoldoende financiële rijksmiddelen beschikbaar om alle door provincie en gemeente gewenste onderzoeken en saneringen uit te voeren. Een aanpak van deze verontreiniging is in deze periode dan ook niet mogelijk.

Daarbij moet worden opgemerkt dat alvorens tot aanpak kan worden gekomen eerst aanvullend onderzoek naar de omvang en mogelijke saneringsoplossingen moet plaatsvinden. Op grond van de huidige bekende gegevens is een aanpak voor 2009 ook niet noodzakelijk (geen humane risico's). De gemeente Ede is wel van plan om met de haar beschikbare bodemgelden die zij ontvangt uit het Investeringsbudget Stedelijke vernieuwing (ISV) tot verdere afperking en monitoring te komen en ook de oplossingsrichtingen te onderzoeken voor de aanwezige grondwaterpluim.

Ad 2

De overeenkomst is op dit moment nog onderwerp van gesprek tussen partijen. Omdat een private partij betrokken is bij de overeenkomst zal worden nagegaan of aan genoemd verzoek kan worden voldaan. Wij zullen daartoe uw verzoek nog bespreken met Enka.

Ad 3

Bij het zoeken naar oplossingsrichtingen wordt dit meegenomen.

Zienswijze Grondbank Bennekomseweg Ede C.V.

Van de Grondbank Bennekomseweg Ede C.V. is een inspraakreactie ingekomen ten aanzien van de beschikking op het saneringsplan waarin het volgende is aangegeven:

- 1 het monitoringsplan voorziet niet in een controle op mogelijke uitloging van deze grond op (lange) termijn;

- 2 vanwege de aanwezigheid van inhomogeniteit van een watervoerend pakket zullen niet alle zones even goed worden doorspoeld. Bij onttrekkingsfilters op meerdere dieptes en locaties wordt het systeem efficiënter en flexibeler;
- 3 er wordt in het saneringsplan nergens onderbouwd dat vijfmaal doorspoelen van de verontreinigde vlek voldoende is om de concentraties terug te brengen tot het gewenste niveau. Vanwege de onzekerheden is het niet goed mogelijk in te schatten wat de gevolgen van de sanering zullen zijn voor de toekomstige ontwikkeling van het gebied;
- 4 men acht vanwege de gebruiksbependingen een dikkere leeflaag wenselijker ook vanwege de verkoopbaarheid van het te realiseren onroerend goed;
- 5 het is zeer wel denkbaar dat in het kader van ontwikkeling van het terrein grondverzet moet plaatsvinden dieper dan 1 meter. Dit brengt meerkosten met zich mee;
- 6 er is niet voorzien in een fall-back-scenario indien de met kalk gemengde grond toch op termijn blijkt uit te logen;
- 7 omdat het falen van maatregelen pas aan het licht kan komen na ontwikkelen van het terrein moeten volgende zaken uitgewerkt worden:
 - 1 overdimensionering van het systeem;
 - 2 flexibeler systeem;
 - 3 voortdurende kwaliteitsbewaking;
 - 4 fall-back-scenario voor de diverse saneringsonderdelen;
- 8 de organisatie van de nazorg dient gewaarborgd te zijn.

Reactie provincie

Ad 1 en 6

Uit de uitgebreide laboratoriumexperimenten is naar voren gekomen dat uitloging met name optreedt bij een pH lager dan 6. Bij de neutralisatie zijn een aantal punten aangegeven die uitloging op (lange) termijn moeten voorkomen:

- er vindt neutralisatie plaats tot pH >7,5 (toepassing overdosis kalk);
- er vindt periodiek keuring plaats op pH-H₂O;
- er vindt periodiek uitloogonderzoek plaats.

Zoals in het fall-back-scenario beschreven zal zo nodig besloten worden de grond af te voeren naar een reiniger/stortplaats. Naar het oordeel van de provincie is hiermee voldoende invulling gegeven aan de controle op (het risico van) uitloging.

Daarbij zal eventuele uitloging ertoe leiden dat de grondwatersanering niet zal verlopen zoals thans ingeschat. Voor de grondwatersanering is een uitgebreid monitoringssysteem aangegeven (Hoofdstuk 8 en paragraaf 6.7 van het saneringsplan)

Ad 2

De melder is voornemens aan de hand van een pompproef de bemalingsstrategie nader te bepalen. De provincie acht het op grond van het saneringsplan wenselijk dat binnen een termijn van om en nabij vijf jaar aan de gewenste doelstellingen wordt voldaan. De saneerder heeft daarbij enige vrijheid in de toe te passen onttrekkingsystemen. De provincie schrijft deze niet voor. Uit de monitoring tijdens de sanering kan wel blijken dat eventuele noodzakelijke bijsturing moet plaatsvinden.

Ad 3

Zoals hiervoor aangegeven wordt op basis van het saneringsplan verwacht dat binnen vijf jaar aan de doelstelling wordt voldaan. Zo nodig moet op basis van de in het saneringsplan aangegeven

(uitgebreide) ijkmomenten (paragraaf 6.7.1) aanpassing van het saneringssysteem plaatsvinden om de gewenste doelstellingen te halen. Eventuele consequenties voor toekomstige ontwikkelingen maken geen deel uit van het saneringsplan. De toekomstige ontwikkelingen zijn overigens geen aanleiding om vanwege mogelijke beperkingen het saneringsdoel aan te passen. Eventuele schade als gevolg van noodzakelijke aanvullende maatregelen is iets tussen saneerder en ontwikkelaar.

Ad 4 en 5

De leeflaag sluit aan bij de landelijke criteria zoals die worden gesteld aan de functie wonen met (intensief (openbaar) groen. Dit is maatgevend ten aanzien van de instemming met het saneringsplan. De mate van verkoopbaarheid alsmede eventuele meerkosten bij ontwikkeling als gevolg van aanvullend grondverzet is iets tussen saneerder en ontwikkelaar. Mogelijk dat daarbij wel een aanvullend saneringsplan moet worden opgesteld en ter instemming aan de provincie (het bevoegd gezag Wbb) moet worden voorgelegd.

Ad 7

Zie hiervoor genoemde punten. Naar het oordeel van de provincie is aan genoemde punten voldoende aandacht besteed in het saneringsplan dan wel past dit in de vrijheid van de saneerder ten aanzien van de uitvoering.

Ad 8

De beschikkinghouder Enka is verantwoordelijk voor zowel sanering als de nazorg. Als onderdeel van een afzonderlijke overeenkomst tussen Enka, gemeente Ede en provincie zal Enka een concerngarantie overdragen van Acordis International Holding B.V. Het is mogelijk dat de beschikking te zijner tijd wordt overgedragen aan bijvoorbeeld een (toekomstige) eigenaar. De provincie beoordeelt daarbij of ingestemd kan worden met overdracht van de beschikking (zie ook zienswijze Enka).

Zienswijze 1 Enka

Door Enka zijn de volgende punten ingebracht ten aanzien van de beschikking op het saneringsplan.

- 1 Tijdens de sanering worden de milieukundige werkzaamheden uitgevoerd door een onafhankelijk adviesbureau in opdracht van de aannemer. Grontmij zal in opdracht van Enka B.V. de directievoering en de controle op de milieukundige begeleiding door de aannemer op zich nemen. Naar de mening van Enka is hiermee voldaan aan de voorwaarde van onafhankelijkheid.
- 2 Bodem- en grondwatersanering zullen een eigen tijdpad krijgen. Er zullen gescheiden evaluatierapporten verschijnen. Enka gaat ervan uit dat de provincie over de afzonderlijke evaluatierapporten een eindoordeel zal geven in de vorm van een instemmingsbrief.
- 3 Na instemming van de provincie op het deel van de uitgevoerde sanering (deelcertificaat grond- c.q. grondwatersanering) zal Enka de verantwoordelijkheid overdragen aan de toekomstige eigenaar met betrekking tot dat deel waarop de instemming (deelcertificaat) betrekking heeft.
- 4 Bij de monumentale bebouwing wordt de bodem tot 0,5 meter van de bebouwing onder talud ontgraven.
- 5 De beschrijving van de bodemopbouw komt niet overeen met de beschrijving uit het nader bodemonderzoek, saneringsonderzoek en saneringsplan. Enka verzoekt dit te wijzigen.

Reactie provincie zienswijze 1

Ad 1

De voorgenomen taakverdeling ten aanzien van directievoering en milieukundige begeleiding voldoet aan de gestelde voorwaarden dat deze plaatsvindt onder verantwoordelijkheid van een onafhankelijke directie.

Ad 2

Het indienen van meerdere tussenevaluaties past binnen het provinciaal beleid omtrent gefaseerde aanpak. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat per evaluatie de benodigde bijbehorende bescheiden (meldingsformulier evaluatie, gewijzigde kadastrale gegevens) worden ingedijend. Overigens is de behandeling en beoordeling van een evaluatierapport nog niet wettelijk geregeld. Dit zal naar verwachting in 2005 (of 2006) een wettelijke basis krijgen. Daarbij vervalt de conclusiebrief en zal sprake zijn van een besluit.

Ad 3

Het besluit instemming saneringsplan is een (rechts)persoonsgericht besluit (gericht op de tenaamstelling). Dit wil zeggen dat het besluit gericht is tot degene die voornemens is de bodem te saneren (de melder). Deze melder is verantwoordelijk voor de uitvoering van de sanering en de zorg na saneren. Het is mogelijk dat door omstandigheden (bijvoorbeeld naar aanleiding van overdracht van de eigendom van de saneringslocatie) een ander de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de sanering en/of de zorg wil overnemen.

Om dit te kunnen realiseren is een partiële herziening van het besluit (gericht op de tenaamstelling) waarbij met het saneringsplan is ingestemd, nodig. In de beleidsnota bodemsanering deel 2: Uitvoering en toetsing is aangegeven hoe en onder welke voorwaarden dit mogelijk is. Belangrijk is dat de oorspronkelijke melder en degene die de sanering wil overnemen (de nieuwe melder) gezamenlijk een verzoek doen aan het bevoegd gezag Wbb om het besluit op naam te stellen van de nieuwe melder. Bij dit verzoek dienen de gegevens te worden gevoegd van de nieuwe melder en een nieuw overzicht van de (nog te maken) sanerings- en zorgkosten en de daarvoor beschikbare middelen.

Bij de behandeling van het verzoek tot wijziging van de tenaamstelling van het besluit instemming saneringsplan worden met name de financiële gevolgen van de wijziging van de tenaamstelling beoordeeld.

In voorliggende situatie worden onderdelen van de sanering overgedragen (bijvoorbeeld zorgfase voor de vaste bodem na de grondsanering). Wij achten dit mogelijk, mits nadrukkelijk wordt omschreven welke onderdelen wel en niet worden overgedragen.

Ad 4

Er kan worden ingestemd met de voorgenomen ontgravingswijze, mits een signaallaag wordt aangebracht tussen de grond die wel en de grond die niet voldoet aan de gestelde bodemkwaliteit voor de functie. Dit is in de voorwaarden opgenomen.

Ad 5

De tekst is gebaseerd op paragraaf 2.2.1 (tabel 2.3 met navolgende tekst). De tekst is deels aangepast, maar het onderscheid op ca. 20 m-mv tussen de laag fijn zand en matig grof tot grof zand is gehandhaafd.

Zienswijze 2 Enka

Door Enka zijn tevens de volgende punten ingebracht ten aanzien van de beschikking op het saneringsplan.

- 1 Enka heeft bezwaar tegen de vastgestelde termijn van twee jaren voor de start van de sanering. Er moet rekening mee worden gehouden dat bepaalde vergunningprocedures meer tijd vergen en tevens de aanbesteding van het saneringsproject mede daardoor vertraging zou kunnen oplopen. Enka verzoekt de termijn te wijzigen in de maximale termijn van vier jaren (2009).
- 2 Enka heeft bezwaar tegen het vastleggen van het debiet en het aantal en de plaats van de deepwells. Op basis van nadere modellering zal het minimale en maximale onttrekkingsdebiet alsook het aantal en de exacte plaatsen van de deepwells bepaald worden. Verzocht wordt de beschikking zo aan te passen dat een grondwatersanering zal plaatsvinden met een verwacht minimaal debiet van 100 m³/uur door middel van een pump and treat methode. Het werkelijk aantal deepwells en de respectievelijke debieten zullen door middel van een grondwatermodellering nog nader bepaald worden.
- 3 De in het saneringsplan aangegeven planning is indicatief en de werkelijke planning vastgesteld moet worden door de uitvoerder van de sanering.
- 4 Niet de beschikkinghouder, maar de (toekomstige) eigenaar zal jaarlijks een evaluatierapport opstellen.
- 5 Er is aangegeven dat het terrein thans braak ligt. Dit is niet juist.
- 6 De genoemde terugsaneerwaarde van 50 µg/kg is naar de mening van Enka voor individuele chloorfenolen (met name voor pentachloorfenol).

Reactie provincie zienswijze 2

Ad 1

Zie beschikking ernst en urgentie. De zienswijze is voor de provincie aanleiding de termijn en de startdatum voor saneren te wijzigen in vier jaar respectievelijk 2009. Op grond van milieuhygiënische overwegingen is er geen bezwaar de uiterlijke start van de sanering uit te stellen mits men blijft binnen dezelfde urgentiecategorie (categorie 1 = saneren binnen één tot vier jaar). De wijziging van de verontreinigingssituatie als gevolg van een mogelijk latere start zal beperkt zijn.

De aanpassing leidt ertoe dat niet voor 2009 handhavend zal worden opgetreden ten aanzien van starten met de sanering.

Wel moet op grond van ons beleid binnen twee jaar met de sanering gestart worden als het besluit eenmaal in werking is getreden. Op verzoek kan deze periode eenmaal met een jaar verlengd worden. Indien dit verzoek om een jaar te verlengen niet binnen twee jaar na het vaststellen van de beschikking wordt aangevraagd, dan vervalt de instemming met het saneringsplan. Het saneringsplan moet dan opnieuw ingediend en vastgesteld worden. Achterliggende gedachte hiervan is dat bij uitstel van de sanering de situatie zodanig gewijzigd kan zijn (ook wat betreft eventuele belanghebbenden) dat een nieuwe beoordeling gewenst is.

Ad 2

De genoemde aantallen diep wells en debieten zijn afkomstig uit het saneringsplan. Daarbij dient de sanering te worden uitgevoerd conform saneringsplan (en in de beschikking genoemde voorwaarden). De aantallen diep wells en debieten liggen primair vast op grond van het saneringsplan en niet op grond van de beschikkingstekst. De beschikking geeft aan wat in het saneringsplan is aangegeven en is op dit punt dan ook niet aangepast.

Het komt regelmatig voor dat tijdens de sanering een situatie ontstaat op basis waarvan de saneerder wil gaan afwijken van het vastgestelde saneringsplan. Indien een saneerder wil gaan afwijken van het reeds vastgestelde saneringsplan, kan hij dit op twee manieren bewerkstelligen:

- het bevoegd gezag schriftelijk toestemming vragen dit te doen binnen het reeds vastgestelde saneringsplan;
- het saneringsplan aanpassen en het opnieuw in procedure brengen. Het plan wordt dan opnieuw vastgesteld.

Bij de keuze die het bevoegd gezag maakt tussen afwijken binnen het reeds vastgestelde plan of het opnieuw vaststellen van een gewijzigd saneringsplan, spelen vooral de belangen van derden een belangrijke rol. Als belangen van derden niet geschaad worden door een wijziging én de saneringsdoelstelling en saneringsmethode blijven gelijk, dan is een afwijking binnen het saneringsplan over het algemeen acceptabel. In de overige gevallen ligt een herziening van het saneringsplan met bijbehorende nieuwe vaststellingsprocedure voor de hand.

Voor een verzoek tot afwijking wordt verwezen naar de beleidsnota bodemsanering deel 2: Uitvoering en toetsing.

Ad 3

De tekst in de beschikking wordt op dit punt genuanceerd.

Ad 4

Zie hiervoren onder reactie provincie zienswijze 1 ad c.

De provincie als bevoegd gezag Wbb is niet betrokken bij privaatrechterlijke overeenkomsten tussen andere partijen en heeft slechts een relatie met de beschikkinghouder. Nadat de beschikking is overgedragen aan de (toekomstige) eigenaar zal deze dus verantwoordelijk zijn voor het indienen van het evaluatierapport. De provincie beoordeelt daarbij of ingestemd kan worden met overdracht van de beschikking. Tot die tijd is de beschikkinghouder verantwoordelijk. De huidige tekst blijft gehandhaafd.

Ad 5

De tekst is aangepast.

Ad 6

In het saneringsplan is de saneringsdoelstelling als volgt geformuleerd (blz 28): "Het verwijderen van chloorfenolen in de grond, waarbij de gehalten worden teruggebracht tot 50 µg/kg (onderbouwing is opgenomen in het saneringsonderzoek)". In het saneringsonderzoek is bij het "voorstel locatiespecifieke terugsaneerwaarde" aangegeven dat de berekende waarde geldt voor de som-chloorfenolen. Ook in de paragraaf "Conclusies en aanbevelingen berekeningen humaan-toxicologische grenswaarden" wordt een vergelijking gemaakt op grond van som-chloorfenolen. Tot slot is ook bij het uitloogonderzoek de som-chloorfenolen als samenstellingswaarde bepalend geweest voor de definitieve vaststelling van de voorgestelde terugsaneerwaarde (tabel B16.4).

Op grond hiervan wordt de mening van Enka niet door de provincie gedeeld en wordt vastgehouden aan de terugsaneerwaarde van 50 µg/kg voor de som-chloorfenolen.

BESLUIT VASTSTELLING ERNST EN URGENTIE BIJ VOLLEDIG ONDERZOEK VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Gegevens besluit

Datum besluit : 15 februari 2005
Nummer besluit : MW2002.41253
Geval van verontreiniging : Dr. Hartogsweg 58
Gemeente : Ede
Nummer van verontreiniging : GE022800372
Melder : Arcordis

Melding

Op 5 oktober 2004 ontvingen wij een melding van een bodemverontreiniging. Het gaat om de bodemverontreiniging/sanering, gelegen aan de Dr. Hartogsweg 58 in Ede. Het gaat om een *bestaand* geval van bodemverontreiniging (dat wil zeggen veroorzaakt vóór 1987).

Hier nemen wij een besluit over het ingediende nader onderzoek.

Besluit ernst en urgentie

Hierbij stellen wij vast dat aan de Dr. Hartogsweg 58 in Ede sprake is van een urgent geval van ernstige bodemverontreiniging. Dit betekent dat deze bodemverontreiniging gesaneerd moet worden. De start van de sanering moet - uiterlijk - in 2008 plaatsvinden.

Op de kadastrale kaart is de plaats van verontreiniging aangegeven. De kadastrale kaart en de lijst met kadastrale gegevens maken onderdeel uit van dit besluit. Na sanering zullen wij het kadaster opnieuw informeren.

Gebruiksbeperkingen en/of zorg

De bodemverontreiniging brengt risico's met zich mee. Voor het huidige gebruik en de huidige functie gelden de volgende gebruiksbeperkingen en/of zorg.

Op de locatie is in de boven- en ondergrond een bodemverontreiniging aanwezig. Graven en andere werkzaamheden op of in de bodem zonder schriftelijke instemming van het bevoegd gezag op grond van de Wet bodembescherming zijn niet toegestaan.

Op of nabij de bodemverontreiniging mag geen grondwater worden onttrokken zonder schriftelijke instemming van het bevoegd gezag op grond van de Wet bodembescherming.

Het gebruik van of het contact met het verontreinigd grondwater kan mogelijk risico's met zich meebrengen.

Onttrekking kan tevens tot gevolg hebben dat de grondwaterverontreiniging zich op ongewenste wijze verspreidt.

Verplichte melding gebruikswijziging

Het kan zijn dat na dit besluit het bodemgebruik verandert. Iedere verandering van de gebruiksfunctie moet *schriftelijk* aan ons gemeld worden. De eigenaar en/of erfpachter van het terrein waar het bodemgebruik verandert, is hiervoor als eerste aanspreekbaar.

Motivering

Bij de melding hebben wij de volgende rapporten ontvangen:

- Nader bodemonderzoek op het bedrijfsterrein van ENKA B.V. te Ede Gld.: Tauw B.V., d.d. 30 september 2002, projectnr. 4242262;
- Saneringsonderzoek bedrijfsterrein ENKA B.V. te Ede: Tauw B.V., d.d. 24 september 2004, projectnr. 4242270, 4313947 en 4335444;
- Saneringsplan bedrijfsterrein ENKA B.V. te Ede: Tauw B.V., d.d. 27 september 2004, projectnr. 4242289, 4313947 en 4335444.

Tevens zijn bij de provincie de volgende onderzoeken bekend die betrekking hebben op onderhavige geval van bodemverontreiniging:

- nader onderzoek naar de bodemverontreiniging bij de Zuiderspoorsloot uitgevoerd in opdracht van de provincie Gelderland in 1993 (nader onderzoek Enka-sloot te Ede rapportnummer GE/135/06, Grontmij juli 1992);
- actualiserend nader onderzoek Zuiderspoorsloot te Ede, uitgevoerd in opdracht van de provincie Gelderland (Tauw B.V., d.d. 3 februari 2003, projectnr. 3723666);
- nulsituatie-bodemonderzoek voormalig slibdepot Enka-terrein te Ede uitgevoerd in opdracht van Enka (Grontmij d.d. 1 december 2003, notitienummer 12003066/NB/CZ);
- Grondwateronderzoek ten westen van de Bennekomsseweg te Ede, uitgevoerd in opdracht van de gemeente ede (Oranjewoud d.d. 15 maart 2004, projectnummer 135837).

De resultaten van deze onderzoeken zijn meegenomen in het besluit "ernst en urgentie" en het besluit instemming saneringsplan.

Beschrijving situatie

Op basis van het onderzoek stellen wij het volgende vast.

Algemeen

- Het terrein gelegen aan de Dr. Hartogsweg 58 te Ede wordt ook wel Enka-terrein genoemd en was sinds 1922 in gebruik voor het produceren van garen en sponzen. Het terrein is thans niet meer in gebruik.
- De bodem bestaat lokaal tot ca. 20 m-mv uit fijn, zeer fijn en matig fijn zand en van 20 tot 50 à 60 m-mv uit matig grof tot zeer grof zand met grindlaagjes. Hieronder bevindt zich een klei/leemlaag (scheidende laag). Het huidige maaiveld varieert van 22 tot 23 m +NAP.
- De grondwaterstand is 13 tot 15 m +NAP (8 à 9 m-mv).

Grond

- Verspreid over het terrein zijn diffuus licht verhoogde gehalten aan PAK in de bovengrond aanwezig. Sterk verhoogde gehalten aan PAK in de grond zijn aanwezig nabij de bassins, ten zuiden van de spinnerij, nabij het spoor en ten noorden van de bosvijver. De verontreinigingen met PAK beperken zich voornamelijk tot de bovengrond van de locatie.
- Verspreid over het terrein komen in de grond licht verhoogde gehalten aan lood, cadmium, koper en kwik voor. Plaatselijk zijn sterk verhoogde gehalten aanwezig. Omdat deze stoffen niet of slechts beperkt in het grondwater zijn aangetroffen, kunnen ze als immobiel worden beschouwd.
- Tijdens de werkzaamheden is visueel geen asbest aangetroffen in de bodem. Wel is op een aantal plaatsen op de locatie puin aangetroffen. In de onderzochte monsters is geen asbest aangetroffen.
- Op het terrein zijn twee verontreinigingsspots (ter plaatse van het verfmagazijn en de gaswasinstallatie) met PCB's aanwezig met beperkte omvang. De PCB-verontreinigingen zijn niet aangetroffen in het grondwater. Verspreid over het terrein zijn diffuus licht verhoogde gehalten aan EOX in de bovengrond aanwezig.
- Op een aantal plaatsen (chemisch bedrijf, voormalige en huidige bassins, de spinnerij, Casa-voetbalveld en bosvijver) zijn sterk verhoogde gehalten minerale olie aanwezig die plaatselijk diep in de bodem zijn doorgedrongen.
- Ter plaatse van de voormalige pionieropslag is de grond tot een diepte van 8 à 9 m-mv sterk verontreinigd met minerale olie en matig verontreinigd met EOX. Er is een drijf laag aanwezig.
- op enkele plaatsen zijn in de grond licht verhoogde gehalten gechloreerde koolwaterstoffen (VOC) gemeten.
- Ter plaatse van het voormalige bassins aan de zuidzijde van de bosvijver (Casa-voetbalveld), en ten westen van de huidige bassins, zijn sterk verhoogde gehalten aan chloorfenolen in de grond aanwezig. De bodemverontreiniging op deze plaatsen is ontstaan, omdat in de jaren '60 slib uit de waterzuivering is toegepast als ophoogmateriaal op het terrein. De verontreinigingen zijn derhalve ook met name aangetroffen in de sliblaag op een diepte van circa 3 m-mv. Daarnaast is ter plaatse van de schilderafdeling (naast de brandweer) een beperkte bodemverontreiniging met chloorfenolen aanwezig.
- Ter plaatse van de zwavelzuuropslag en de persbleek zijn tot grotere diepte (minimaal 6 respectievelijk 8 m-mv) matig tot sterk verhoogde gehalten zink aangetroffen. De pH ter plaatse van deze locaties blijkt laag te zijn.
- Ter plaatse van de spinnerij is een verontreiniging met zink, nikkel, lood en hoge gehalten minerale olie aanwezig tot ca. 5 m-mv. Ook hier is sprake van een lage pH.
- Op het overige terrein (o.a. ter plaatse van de huidige en voormalige vloeivelden, bassins, bosvijver en voormalige Casa-voetbalveld) zijn eveneens plaatselijk sterk verhoogde gehalten zink aanwezig. Hier is geen sprake van verlaagde pH. Plaatselijk zijn tevens verhoogde nikkelgehalten aangetroffen.
- Uit uitloogonderzoek blijkt dat daar waar sprake is van een neutrale of basische pH er geen uitloging van zink plaatsvindt.

Grondwater

- Het grondwater van het zuidelijk deel van de locatie is sterk verontreinigd met vooral zink. De verontreiniging heeft zich eerst in de diepte verspreid en vervolgens in zuidwestelijke richting tot ongeveer 500 meter van de locatie.

- Ter plaatse van de persbleek, spinnerij en de bassins zijn sterk verhoogde gehalten nikkel in het grondwater gemeten.
- Op enkele delen van de locatie zijn sterk verhoogde gehalten lood, arseen en chroom gemeten. De omvang van deze verontreinigingen blijken beperkt te zijn.
- In het ondiepe grondwater zijn eveneens licht verhoogde gehalten VOCI gemeten. In het dieper en verder stroomafwaarts gelegen grondwater is sterke verontreiniging met VOCI aanwezig. Benedenstrooms van het terrein zijn een aantal potentiële bronnen met VOCI aanwezig.
- Ten zuiden van de bosvijver is het grondwater sterk verontreinigd met pentachloorfenol. Chloorfenolen zijn eveneens aangetroffen stroomafwaarts van de locatie. Er wordt van uitgegaan dat deze grondwaterverontreiniging te relateren is aan de aangetroffen grondwaterverontreiniging ter plaatse van het Casa-voetbalveld en de voormalige bassins ten oosten hiervan. De verontreiniging heeft zich met de natuurlijke grondwaterstroming in west-zuidwestelijke richting verspreid.
- ter plaatse van de voormalige pionieropslag is sprake van sterk verhoogde gehalten minerale olie. Elders is slechts sprake van licht verhoogde gehalten minerale olie en/of aromaten.

Zuiderspoorsloot

- Het slib in de Zuiderspoorsloot is sterk tot zeer sterk verontreinigd met zink. Tevens worden verhoogde gehalten minerale olie en in mindere mate cadmium aangetroffen.
- De vaste waterbodem is schoon tot matig verontreinigd met zink.
- De bovengrond langs de Zuiderspoorsloot is schoon tot zeer sterk verontreinigd met zink (en plaatselijk cadmium en minerale olie). Op 10 meter uit de oever is de bovengrond niet meer verontreinigd.
- In de gedempte sloot bij de Dr. Hartogsweg is een begraven sliblaag aangetroffen (0,1 tot 0,4 m dik) die sterk verontreinigd is met zink en plaatselijk sterk verontreinigd is met minerale olie en enkele zware metalen (As, Cd, Cu, Hg en Pb). Hier is de toplaag op en naast de gedempte sloot niet verontreinigd met zink.
- Ter plaatse van een gedempt gedeelte bevinden zich enkele moestuinen. Uit onderzoek door de Grontmij (1992) is al eerder gebleken dat er in de moestuinen geen sprake is van actuele humane risico's met betrekking tot zink.
- In het grondwater direct langs het traject worden wisselende gehalten aan zink (en sulfaat) gemeten.

Ernst

Voor onder meer zink, cadmium, koper, lood, kwik, PAK, minerale olie en chloorfenolen worden de interventiewaarden overschreden in de vaste bodem en voor onder meer zink, nikkel, lood, arseen, minerale olie, gechloreerde koolwaterstoffen en chloorfenolen worden de interventiewaarden overschreden in het grondwater.

De gemiddelde concentraties van de overschrijding van de interventiewaarde(n) komen voor in een bodemvolume van meer dan 25 m³ vaste bodem en/of 100 m³ grondwater. Op grond van de concentraties en de omvang is sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging (artikel 1 Wet bodembescherming).

Urgentie

Er is een risico-evaluatie uitgevoerd. Hieruit blijkt het volgende:

- dat bij het huidig (en voormalig) gebruik voor geen van de aangetroffen stoffen het Maximaal Toelaatbare Risico (MTR-humaan) overschreden wordt;
- dat voor geen van de aangetroffen stoffen sprake is van ecologische risico's;
- dat voor zink verspreiding plaatsvindt;
De verspreiding bedraagt per jaar meer dan 5000 m³.
Er is een drijfvaag geconstateerd.

Maatschappelijke argumenten

Bij urgente gevallen van bodemverontreiniging wordt het tijdstip van sanering aangegeven. Er zijn drie categorieën van urgentie: in categorie 1 moet binnen vier jaar met saneren worden begonnen, in categorie 2 moet binnen vijf tot tien jaar met saneren worden begonnen en in categorie 3 moet vóór 2015 met saneren worden begonnen. De provincie Gelderland heeft als beleid dat als er niet voldoende maatschappelijke argumenten aanwezig zijn om de sanering uit te stellen, met de sanering moet worden begonnen in het eerste jaar van de termijn die hoort bij de betrokken categorie.

Er zijn argumenten aangevoerd om (eventueel) later te mogen starten met de sanering. Door Enka is aangegeven dat gelet op de complexiteit van het project, de grote hoeveelheid betrokkenen en belanghebbenden een langer voorbereidingstijd benodigd is. Er is sprake van langere proceduretijd voor meerdere vergunningsprocedures (o.a. onttrekkingsvergunning, bouwvergunning) en er zijn een aantal onderzoeken benodigd voor instemming (zo is door de gemeente aangegeven dat onder meer onderzoek gestart is in het kader van de Habitat-richtlijn). Hierdoor kan het voorkomen dat de daadwerkelijke start van de sanering niet binnen één jaar na afgeven van de beschikking kan plaatsvinden. In de zienswijze van Enka is er nogmaals op gewezen dat men gebruik wil maken van de maximale termijn van vier jaar.

Het vorenstaande is aanleiding om de start van de sanering niet in het eerste, maar in het vierde jaar van de categorie te plaatsen.

Inspraak

Het besluit is gepubliceerd. Naar aanleiding hiervan zijn vier reacties binnengekomen.

In bijlage 1 die onlosmakelijk deel uitmaakt van dit besluit zijn de ingekomen zienswijzen en de reactie van de provincie per zienswijze aangegeven. De zienswijzen hebben geen aanleiding gegeven om het besluit aan te passen in die zin dat het tijdstip waarop uiterlijk met saneren moet worden gestart is verschoven van 2007 naar 2009. Tevens zijn tekstuele wijzigingen doorgevoerd.

Grondslag

Dit besluit is gebaseerd op de Wet bodembescherming (zie met name de artikelen 1, 28, 29, 36, 37 en 39) inclusief de daarbijbehorende regelgeving en de volgende beleidsdocumenten.

- Provinciale milieuverordening Gelderland.
- De provinciale nota "Hergebruik van diffuus verontreinigde grond in Gelderland", vastgesteld in april 2001.
- De Gelderse "Beleidsnota bodemsanering", vastgesteld in april 2003.

Voor het vaststellen van dit besluit volgen wij op grond van de provinciale milieuverordening de procedure van hoofdstuk 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Dit betekent dat het besluit pas genomen wordt nadat het ontwerp ter inzage is gelegd en iedereen de gelegenheid heeft gehad zijn mening te geven over ons voorstel.

Bezwaar maken

Belanghebbenden kunnen tegen dit besluit bezwaar maken. Dit moet gebeuren binnen zes weken na toezenden van dit besluit. Dit bezwaarschrift moet gericht worden aan provincie Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. In het bezwaarschrift moet in ieder geval staan:

- naam en adres van degene die bezwaar maakt;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen bezwaar gemaakt wordt;
- waarom bezwaar gemaakt wordt;
- ondertekening bezwaarschrift.

Nadat een bezwaarschrift is ingediend, kan verzocht worden om een zogenaamde voorlopige voorziening bij de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage. Een afschrift van het bezwaarschrift moet worden meegestuurd. Voor dit verzoek moeten griffierechten betaald worden.

Over de hoogte en de wijze van betaling van dit griffierecht kan informatie verkregen worden bij de Raad van State, telefoonnummer (070) 426 44 26.

Mogelijke herziening

Dit besluit is genomen op basis van de door de melder overgelegde gegevens. Bij de voorbereiding van het besluit is bij ons geen twijfel gerezen over de juistheid en/of volledigheid van de overgelegde gegevens. Mocht in een later stadium blijken dat deze gegevens niet juist en/of volledig zijn of de feitelijke situatie is veranderd, dan behouden wij ons het recht voor een nieuw besluit te nemen. Wij achten ons niet aansprakelijk voor de schade die hieruit kan voortvloeien.

Tot vier weken na deze publicatie kunt u ons uw reacties sturen.

De gemeente is op de hoogte gesteld van ons besluit.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

E.S.M. Hagelen H.242-1
dienst Milieu en Water
senior cluster Ontwikkeling en Ondersteuning

Bijlage 1

INGEKOMEN ZIENSWIJZEN OP ONTWERPBESLUIT VASTSTELLING ERNST EN URGENTIE MET REACTIE PROVINCIE

Zienswijze Bruil Ede B.V.

Door Bruil Ede B.V. zijn is de volgende bedenkingen ingebracht ten aanzien van het ontwerpbesluit vaststelling ernst en urgentie: Hebben de percelen ten westen van de Bennekomseweg geen andere gebruiksbeperkingen behoudens het onttrekken van grondwater?

Reactie provincie

Met betrekking tot de aanwezigheid van de verontreiniging die toebehoort aan het geval Dr. Hartogsweg 58 te Ede geldt de gebruiksbeperking ten aanzien van het niet mogen onttrekken van grondwater.

Dit sluit niet uit dat als gevolg van verontreiniging door activiteiten op uw terrein of op terreinen in de omgeving meer gebruiksbeperkingen van toepassing kunnen zijn. Deze maken echter geen deel uit van dit geval van bodemverontreiniging en dus van dit besluit. De percelen zijn derhalve niet zonder meer geschikt voor woningbouw dan wel herontwikkeling. Historisch onderzoek en zo nodig bodemonderzoek op het eigen perceel dient hier inzicht in te geven.

Zienswijze 1 Enka

Door Enka zijn de volgende punten ingebracht ten aanzien van het ontwerpbesluit vaststelling ernst en urgentie.

- 1 In de beschikking wordt verwezen naar het Nader onderzoek Zuiderspoorsloot d.d. 3 februari 2003. Is dit het enige onderzoek welke is uitgevoerd of is het besluit op meerdere onderzoeken gebaseerd? Tevens wordt erop gewezen dat de beschikkingsaanvraag op het saneringsplan alleen betrekking heeft op het door Enka ingediende Nader bodemonderzoek (d.d. 30 september 2004, projectnummer 4242262).
- 2 De beschrijving van de bodemopbouw komt niet overeen met de beschrijving uit het nader bodemonderzoek, saneringsonderzoek en saneringsplan.

Reactie provincie zienswijze 1

Ad 1

Het besluit heeft ook betrekking op eerder in opdracht van de provincie uitgevoerde onderzoeken. In het besluit zijn ook de onderzoeken bekend bij de provincie die betrekking hebben op het geval van bodemverontreiniging aangegeven.

Ad 2

De tekst is gebaseerd op paragraaf 2.2.1 (tabel 2.3 met navolgende tekst). De tekst is deels aangepast, maar het onderscheid op ca. 20 m-mv tussen de laag fijn zand en matig grof tot grof zand is gehandhaafd.

Zienswijze 2 Enka

Door Enka zijn tevens de volgende punten ingebracht ten aanzien van het ontwerpbesluit vaststelling ernst en urgentie.

- 1 Enka heeft bezwaar tegen de vastgestelde termijn van twee jaren voor de start van de sanering. Er moet rekening mee worden gehouden dat bepaalde vergunningprocedures meer tijd vergen en tevens de aanbesteding van het saneringsproject mede daardoor vertraging zou kunnen oplopen. Enka verzoekt de termijn te wijzigen in de maximale termijn van vier jaren (2009).
- 2 Er is aangegeven dat het terrein thans braak ligt. Dit is niet juist.

Reactie provincie zienswijze 2

Ad 1

De zienswijze is voor de provincie aanleiding de termijn respectievelijk de startdatum voor saneren te wijzigen in vier jaar en 2009. Op grond van milieuhygiënische overwegingen is er geen bezwaar de start van de sanering uit te stellen. De wijziging van de verontreinigingssituatie als gevolg van een mogelijk latere start zal beperkt zijn.

Ad 2

De tekst is aangepast.

Zienswijze SBNS

Uit de omschrijving blijkt niet wat de omvang is van dit geval van bodemverontreiniging. Door het ontbreken van een kaart is het SBNS niet bekend of het geval wel voldoende is afgeperkt. Uit ander onderzoek is bekend dat de verontreiniging zich in ieder geval uitstrekt tot aan de onlangs aangelegde autobaan A 30 van Ede naar Bameveld. Dit zou kunnen worden ondervangen door de verontreiniging af te perken en het voegen van een kadastrale kaart met de verontreinigingssituatie bij het besluit.

Reactie provincie

Het is juist geconstateerd dat geen volledige afperking van de verontreiniging in en langs de sloot heeft plaatsgevonden. Dit is tevens de reden dat de verontreiniging ter plaatse (nog) niet kadastraal wordt vastgelegd. Het is weliswaar bekend dat de verontreiniging in het slib zich over grote lengte tot voorbij de provinciegrens uitstrekt, maar ten aanzien van de verontreiniging in sloottaluds, slootbermen en in het grondwater is sprake van een grillig patroon. Dit wordt mede veroorzaakt door het in het verleden plaatselijk op de kant zetten van slib, het plaatselijk dempen van de sloot en andere grondwerkzaamheden die langs deze sloot hebben plaatsgevonden. Weliswaar is sprake van veel onderzoeksgegevens, echter dateren deze van 1993 en zijn (mede om vorengenoemde redenen dat tussentijds diverse activiteiten hebben plaatsgevonden) niet volledig betrouwbaar.

Het uitvoeren van aanvullend afperkend onderzoek naar verontreiniging in grond en grondwater langs de sloot zoals u voorstelt is naar verwachting zeer tijdrovend en kostbaar en alleen zinvol indien een aanpak op korte termijn in het verschiet ligt. Dat is thans (nog) niet het geval.

Zoals in het ontwerpbesluit instemming deelsaneringsplan is aangegeven (zie ook reactie op de zienswijze van A. Nijmeijer en A.B. van Ulsen, Diedenweg 43 op dit ontwerpbesluit instemming saneringsplan) kan Enka niet voor de volledige verontreiniging worden aangesproken en zullen

provincie en gemeente nadere afspraken maken over eventuele vervolgstappen. Uiteraard zullen wij u hierbij te zijner tijd als belanghebbende betrekken. Ook zullen plaatselijke maatregelen (zoals de maatregelen ten behoeve van de aanleg van de A 30) mogelijk blijven.